

Іван Франко.

Вона горить! Та Троя-Україна

Так ангел дзвонить золотом з Алмазу
Він бє у хрустальний неба звід.
Ох! заболіло страшно тут відразу
Всї давні рани...

КОЗАК == НЕВМИРАКА.

(відмолотілий, з бандурою риходить із-за могили. Іде зразу понурий, у задумі та звільна його рухи роблять ся енергічні, голос міцніє).

Здорово проспав ся, бачу,
По козацьки, сотню літ,
Ну, та виграю чи втрачу,
А погляну ще на сьвіт,
На ту рідну Україну.
Що колись як рай цвіла,
Що мені над все на сьвіті
Наймилийшою була.
Хто то в ній тепер панує?
Хто та в ній тепер живе?
Як говорить, як співає
Покоління те нове?
Боже, серце жаж стискає:
Адже-ж певно нині в ній
Всє ніхто не зна, не тямить
Нашу мову і пісні!
Десь Калмуки та Кіргізи
Топчуть степ, де ми лягли:
Чудь, Мордва, Чухна та Фіни
Наші села заняли.
Боже, по що з вікового
Сну мені велів ти встать?
Чи щоби з розбитим серцем
Я в могилу ляг назад?

(Поступає наперед. За сценою чути хорovu пі-
єню — зразу пиясімо, потім чим раз сильній-
ше, та все таки притишено, мов з віддаленя):

Ой гук мати, гук!
Де козаки йдуть!
Та щасливая тая доріженька,
Та де вони йдуть.
А де вони йдуть,
Там луги гудуть,
А перед себе своїх воріженьків
Облавою пруть.

Козак

(з виразом найвищої радості):

Баже! Наше рідне слово!
Наша пісня ще живе!
І про нас ще памятає
Покоління те нове!
Ще співає про козацтво,
Про його кровавий бій!
Ах, значить, що не в могилі
Той народ коханий мій!

(Озираєть ся по сцені):

Ах, значить, оті цвітучі
Села, ниви і садки,
Се українські оселі,
Се України вінки!
А оті могили-гори,
Де борці старії сплять,
Уквітчали любі руки
Знать українських дівчат!
Ще Українець збирає
Із сих нив для себе хліб,
І не топче чужениця
Нашу славу і наш гріб!

(Поступає ще далі вперед і озирне публіку):

Ах, а тут! Предивне диво!
Тайна поміж тайн страшних!
Сеж Енеєві потомки!
Та що стало нині з них?
Ті, що перед сто літами,
Як згорів наш рідний дім,
Накивають йому пятами
Не задумались зовсім, —
Ті під материні крила
Знов згорнули ся в любові,
І бажають в рідній хаті
Рай зготовити собі.
І дивіть ся, горять їх очі